

... איש חזק... איש מסוכן...

נבואה

השתי בכוחו של האיש עוד זמן רב קודם שראיתו לראשונה. זה היה במהלך שנת 1942, ואולי 1943. מפה לאוזן בשטה בן הכרי השמועה: בא איש חדש מפורז. הוא אופק את שיכרו הן אירגון. הנושרים משתכנעים ומתי הולכים החזרה. שמו בן.

השם לא היה בלתימוכר לנו. ידענו שהוא היה נציב בית"ר בפולין. הדבר לא עורר אצלנו התפעלות, אם להשתמש בן לשון המעטה. קודם כל, מפני שהיינו חודי רים התנשאות, "ארצישראלית", ולא רחשנו נו כבוד ליהודים הגלותיים בפולין. שנית, לגזע עליון, לקומץ הנבחר של הצבא הן מחתרת, בעוד שהבית"רים לא היו אלא מין צופים ששיחקו בחיילים.

היו גם שמועות שואב ז'בוטינסקי בכי בידו ובעצמו, האלוהים שלנו באותה תקופה, תקף את בגין בחריפות באחד הכנסים, והישווה את נאומיו לרעש של דלת חור רקת, המסתובבת על צירים חלודים, להבי דיל מרעש של קטר הסוחב אחריו רכבת עמוסה.

עכשיו שמענו כי בית"רי פודני זה הגיע ארצה, ושהוא מנסה להקים מחדש את האירגון ההרוס. ממרומי התנשאותנו, זה נראה לנו כהתיימרות רבה.

איש הגיע מפולין

עדי ההפיוג קצת בזיכרונות איר שיים, כדי להסביר את הרקע.

החלטתי להצטרף לאירגון הצבאי הלאומי בשנת 1938, זמן-מה לפני יום-הולדתי ה-15. הדחיפה האחרונה ניתנה לי על-ידי תליית שלמה בן-יוסף, בית"רי שנידון למוות אחרי התקפות חובבניות באוטובוס ערבי, בעיקבות פגיעה ערבית ביהודים. סברתי שכל צעיר עיברי, בעל אהוה עצי מית, חייב לחוש ולמלא את מקומו.

נתקבלתי באירגון ושירתתי בו עד לפיי לוג הגדול, בקיץ 1940. היתה זו אחת התקופות הגדולות בחיי. תקופה שבה חייתי בעולם של ודאות טוטאלית, של אמונה מוחלטת במנהיגי ובדרכם. הסכנה היוזומית, תחושת ההשתייכות לגוף הרו-אי, הידיעה שאני פועל למען הירות עמי — כל אלה מילאו כל רגע של חיי בתחושה של חדווה, שלא ידעתי כמה מאו. גם בקרבות המרים ביותר של מלחמת-העצמאות לא היתה לי אותה תחושה של התעלות כמו בימים ההם, כשהייתי עובר על-פני מישמר של שוטרים בריי טיים ברחוב אלנבי, ותחת בית-שחיי, בין שני ספרים, תבילה שהכילה אקדה פארא-בלום, בדרכי אל אמון מחלפתי.

אולם במשך הימים התגנבו ללבי ספי קות ראשונים. האירגון היה מנוכר מן "היישוב המאורגן". התחלתי להבין כי התי

דגל ביצירת שותפות בין התנועה הלאומית העיברית והתנועה הלאומית הערבית. אך עקבתי, כמוכן, אחר התפתחותם של אצ"ל ולח"י, שבהם שירתו רבים מחברי.

גיבור הסיזון

התפתחותו של האצ"ל מילאה אותי התנגדות גוברת. ראיתי בבגין לאומן יהודי צר-אופק, אדם המנוכר לחלוטין מן המרחב הערבי, שבו היה עלינו להגשים את מאווינו הלאומיים. התנגדתי בחריפות לטרוד האנטי-ערבי, שכן ראיתי פתח לאסון היסטורי, כמו כמה מחברי שהצטרפו לי לח"י, וביניהם אליהו בית-צורי, האמנתי כי ניתן לחשל ברית עיברית-ערבית, תוך כדי מלחמה משותפת בכובשים האירופיים.

אך התחלתי להתייחס בכבוד גיבור וחוזק את האיש בגין, שעדיין לא ראיתי. בכבוד זה הגיע לשיאו בימי הסיזון.

נדמה לי שזו היתה שעתו הגדולה ביותר של מנחם בגין. הוא עמד בראש אהרי גון לחום, שחבריו חיפשו את נפשם ונהריו גו במלחמה נגד שילטון זר. והנה החי לטטה הנהגת היישוב, בראשות דויד בן-גוריון, ללכוד את הלוחמים האלה ולמסר רם בידי הבולשת הברזית. שעניתה וכלי אה אותם במחנות באפריקה.

איני מכיר הרבה מנהיגי-מחתרת בהיסטוריה, שלא היו משיבים מלחמה-שערה. התגובה הנורמלית, במיקרה כזה, היתה לחי טוף את ראשי היישוב, להחזיק בבני-עירו בה ואף להרגם בשעת הצורך, כדי להררי תיע את ראשי היישוב מלהמשיך במעש שים אלה.

כמה אנשים היו עומדים מול התגרות כזאת? נתן ילין-מור, שעמד אז בראש לח"י, הודיע לראשי ההגנה שאם יערכו סיוון באנשי, יתן להם פקודה להתגונן בנשק חם ואף להרוג את ראשי ההגנה. על החלטה זו מסר למנהיגי ההגנה, אליהו גולומב, בפגישה אישית.

גדולתו של בגין היתה בכך שלא נהג כך. הרבה אנשים מסוגלים לעמוד בראש מחתרת לוחמת, מי בכישרון רב יותר ומי בכישרון פחות. אך כמה אנשים היו מסוי גלים להבליג מול פני מחתרת יריבה, המור סרת אותם ליד קציני-העניינים של הן שילטון?

מי שרוצה להבין את בגין, חייב לזכור את הרגע ההוא. כמה מפקדיו האמינו אז שמנהיגים הוא פחדן, רדי-לבב, פשוט? אי זה כוח של שיכנוע פנימי היה דרוש כדי להחליט שאין יורים במסגרים ובמנהיגי הם, כדי למנוע מלחמת-אחים? רק אדם בעל עקרונות של ברזל, המאי מין באמונה מוחלטת בשליחותו, אדם הר מסוגל לנתק את עצמו לחלוטין מן המציאות הסובבת אותו ולדבוק בתזון רחוק — רק אדם כזה היה עומד כך במיבחן כזה. אדם כזה יכול לעורר הערצה, אך הוא מעורר גם חשש עמוק, כי

הבריטים בעיראק, את מקומו תפס יעקוב מרידור, שלא היה בעל אישיות של מנחם. היג. האירגון התגונן, המוראל ירד לאפס, אנשיו התפורו. נדמה היה שאין לו תקור מה. אצלנו, "הוותיקים", הוא עורר רק ריגשות זילול.

ואז, אטיאמ, התחלתי להרגיש שמשוהו משתנה. חברי הטובים השתתקו, נעלמו. השיות החופשיות שיות פסקו. הכחנתי שקורה משהו. בלחש, מפה לאוזן, סיפרו כי בא איש חדש, המארגן את האירגון, והמקים אותו מהריסותיו. אותו מנחם בגין, הבית"רי הפולני, הגיע ארצה כחייל בצבא הפולני של הגנרל אנדרס, שהתארגן בברית המועצות אחרי פלישת הנטלר לארץ הי סובייטים, ושעבר בארץ בדרכו אל החזית

נכרות זו אינה נובעת, כהכרה, ממלחמתו בכובש, אלא גם מהשקפת-עולמו הריי אקציונית, משיגאתו להסתדרות ולהתיישבות העובדת, מן הבזו שלו לעולם הערבי, ספקות אלה התפרצו במלוא עוצמתם, כאשר התפלג האירגון. מפקדינו העלוי מים, שאנחנו נתנו בהם אמון עיוור, נת גלו לפתע בדמות בשר ודם. שמענו מי זה ב"ח (דויד רויאל) ומי זה יאיר (אברהם שטרן) — והם שפכו איש על רעהו קיר תוגות של מיישפכים. חסידי ב"ח גילו שיאיר רוצה לשתף פעולה עם הנאצים, חסידי יאיר טענו שב"ח הוא סוכן האיני טליגנס הבריטי.

לא הצטרפתי אף לאחד משני הפלגים. בבטיחון העצמי העילאי של בן 17 התי לטתי לארגן את חברי במין, גייס חופי

מאת

אורי אבנרי

הבריטית במצריים. כמו יהודים רבים אחריים, שהצטרפו לצבאו של אנדרס כדי להימלט מארצו של סטאלין, ערק בגין בהגיעו ארצה. הוא קיבל לידיו את הפי קוד על האירגון.

תחילה זיזרנו ביומרה זו אך הזלזול פנ במהרה. באמצעות חברי, שחזרו לאירגון, השתנו כי איש זה נחון בכוח מפתורי, הא יועתי מה מקורו, הרגשתי רק כי תוצאות.

הממיואשים התחילו להאמין מחדש. הן גושרים חזרו וירדו למחתרת. המוראל שלהם התחיל שוב מרקייע. האירגון ההרוס הפך, תוך זמן לא רב, לכוח לחום יעיל וממושע.

אמרת העצמי: איני יודע מי האיש ומהו, אך אין ספק שזהו מנהיג.

לא חזרתי אל האירגון, כי בינתיים התרי חקתי מאד מדרכו של האירגון ומהשקפתי עולמו. יצאתי לדרך שהביאה אותי, בשנת 1946, להקמת "במאבק", הגוף הראשון ש

שיי, שיפנה עורף לגישה הריאקציונית של רויאל והרביזיוניסטים, מבלי להצטרף לגישה ההרפתקנית של שטרן.

אחרי כמה שבועות התארגן האירגון של רויאל מחדש, והחלטנו לחזור אליו ככלי המשכנו לשרת כשנה, עד 1941, ואז התפלג האירגון בשנית. סניף תל-אביב פרש ממנו והתפור. נפלטי סופית, והתי חלתי לחשוב על דרכים חדשות. אך שמתי תי על הקשר עם ידידי, שהיו לצידי בי רגעים מרגשים כה רבים. לא היו לי ידיי דים אחרים. נפגשנו פה-והם במסיבות, בי טיולים, בשיחות-רדעים.

כך עקבנו, מרחק, אחר שני הפלגים — האחד שהמשיך לשאת את שם האירגון הצבאי הלאומי בארץ-ישראל, והאחר שר קיבל כרבות הימים את השם לוהמייחרות-ישראל. ידענו כי קבוצת-שטרן סבלה קשה, שמרבית חבריה נלכדו ונאסרו, עד ששטרן עצמו נרצח בדירת-גג בשכונת פלורנטיין, השכונה שבה גדלתי. ואילו הן אירגון חוסיף להחקיים, איכשהו, עד שר רויאל נהרג במשימה מיסותרית בשירות